

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הערכה קריטית של אנרגיה, קיימות ושינויי אקלים (CAESC) -
69908

תאריך עדכון אחרון 21-10-2025

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: כימיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2026

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: אנגלית

קמפוס: קרית א"י ספרא

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' דויד כאהן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: David.cahen@weizmann.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:
ד"ר יגאל לוי,
דוד כאהן

תאור כללי של הקורס:
הערכה ביקורתית של אנרגיה, קיימות ושינויי אקלים

מטרות הקורס:
• ביצוע הערכה ביקורתית של נושאים נבחרים בתחום האנרגיה, הקיימות ושינויי האקלים
• למידה כיצד להשתמש בהכשרה האקדמית כדי להבחין בין עובדות לבין פסאודו-עובדות

תוצרי למידה
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
יכולת להגיע להבנה עצמאית בתחומים הנכללים בנושאי הקורס, ולבחון ולאמת באופן ביקורתי ועצמאי טענות מעולם המדע וההנדסה/הטכנולוגיה הנאמרות בחיי היום-יום, תוך שימוש בלוגיקה, בשכל הישר ובהערכות סדר גודל.

דרישות נוכחות (%) :
85

שיטת ההוראה בקורס: שעתיים שבועיות יחולקו כך:
• שעה אחת תוקדש לכיתה הפוכה - בה הסטודנטים יתבקשו לעבור בעצמם על המצגות מראש, ולאחר מכן יתקיים דיון במהלך השעה הראשונה.
• בשעה השנייה תתקיים הרצאה פרונטלית מלווה במצגת.
• **כמטלה ביתית**^{**}, כל משתתף נדרש לבצע בדיקת עובדות (check-fact) לפחות לנושא אחד, נתון מספרי או טענה אחת, או אף טוב יותר - לתקן טעות בנושא השבועי. המצגת תישלח במייל שבוע מראש לצורך כך.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
1. סקירה כללית של אנרגיה, משאבים, קיימות ושינויי אקלים
2-ניסיון לשקם את העבר / למנוע את העתיד: ניקוי, דה-קרבוניזציה, הנדסה גיאולוגית (Geo-engineering)
3. המדע של הפוטוסינתזה הטבעית - מנגנון הדה-קרבוניזציה של הטבע
4. ביומסה וביו-דלקים, כולל מזון - יותר ממה שנראה לעין
5. הצומת בין מים - אנרגיה - מזון - ועלויות סביבתיות נוספות
6-11. המרות אנרגיה: עניין של קנה מידה ויעילות
6. המרה: אור ↔ חשמל - תאים פוטו-וולטאיים (PV), נורות LED, עקרונות, יישום ומגבלות
7. חום (שמש, גרעין, גיאותרמי, הידרו) → מכני → חשמלי - מהפיזיקה למציאות

-
8. אנרגיה גרעינית → חום - מדוע (לא)?
אנרגיה גיאותרמית → מכנית - משאבות חום
9. אגירה: גיאותרמית, הידרו, כימית ↔ חשמלית, ועוד
10-11. דלקים:
10. דלקים פוסיליים, פצוח הידראולי (Fracking) ועוד
11. דלקים לא-פוסיליים: מימן (H_2), מימן להפחתת N_2 / CO_2 וההייפ סביבם
12. הובלת חפצים, אלקטרונים ומידע: עובדות, דמיון ועתיד
13. חומרים קריטיים; יסודות של ניתוח מחזור חיים (LCA)
14. כדור בדולח: ביטחון אנרגטי, קיימות משאבים, וכמה "חשמליים לגמרי" נוכל להיות?

חומר חובה לקריאה:
לפי הצורך, עבור כל אחת מהמטלות השבועיות.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
80 %
נוכחות / השתתפות בסיוור 20 %

מידע נוסף / הערות: